

Straatpastoraat Amersfoort

www.straatpastor.nl

Stichting Straatpastoraat Amersfoort

Beleidsplan 2022 – 2027

Inleiding

De Stichting Straatpastoraat Amersfoort (SSA) is in 2007 opgericht vanuit de Raad van Kerken Amersfoort, in nauw overleg met enkele hulpverlenende instellingen. Omdat de gemeente Amersfoort een regionale verantwoordelijkheid heeft voor de opvang van dak- en thuislozen worden ook kerken in de randgemeenten bij het werk betrokken.

Straatpastores en toegeruste vrijwilligers werken samen in een team. Hun werkgebied ligt is primair de straat, maar is ook te vinden in de opvangplaatsen voor de dak- en thuislozen binnen Amersfoort, die worden gerund door verschillende gemeentelijke en particuliere instanties.

Iedereen doet ertoe (visie)

SSA ontleent haar visie aan de Bijbelse woorden:

‘God schiep de mens als zijn evenbeeld, als evenbeeld van God schiep hij hem, man en vrouw schiep hij hen.’ (Genesis 1:27)

Mensen zijn, als beeld van God, intrinsiek van waarde en idealiter naar elkaar toegewend. Iedereen mag er zijn, ongeacht afkomst of plaats in de maatschappij. De mensen die aan de rafelranden van de maatschappij leven, zijn even belangrijk als zij die het goed hebben. Het straatpastoraat gaat uit van de inclusieve samenleving, benadert de mens in zijn heelheid en beschouwt die als een kind van God met zijn of haar eigen verhaal.

Juist voor hen die het moeilijk hebben, willen we er zijn met een luisterend oor, zonder waardeoordeel. We lopen met hen op, luisteren, doen samen zinvolle dingen, eten samen, praten, lachen, rouwen, ordenen levensverhalen, leggen betekenisvolle verbanden. Onze visie leidt tot drie fundamentele werklijnen:

Zien

Pastoraat, straatpastoraat in de brede zin begint waar we mensen (proberen te) bereiken, ongeacht waar het over gaat. In het bijzonder denken we dan aan mensen die even of langere tijd nauwelijks betekenisvolle contacten hebben en vaak ook een moeizaam of geen contact met hulpverleners. We bieden een uitgestoken hand met de uitgesproken of onuitgesproken boodschap: ik zie jou, jij doet ertoe. De hele mens telt, met inbegrip van zijn of haar geschiedenis, lichamelijke en sociale omgeving.

Aandacht, presentie, openheid, trouw en betrokkenheid zijn kernbegrippen.

Ziel-zorgen

Binnen ‘pastoraat’ in de brede zin kunnen we een meer specifieke vorm onderscheiden, aan te duiden met de term ‘geestelijke verzorging’ of ‘zielzorg’. Hier vatten we expliciet religieuze, zinzoekende en levensbeschouwelijke handelingen en gesprekken onder; vanwege deze werkwijze wordt naar ons verwezen door hulpverleners om ons ‘specialisme’. We bidden, voeren het gesprek over God, Allah, andere bronnen, onderhouden contact dat dieper graaft naar het bestaan van deze

mens. We zegenen, steken samen een kaarsje op, verzorgen uitvaarten en rouwbegeleiding, andere vieringen, en thematische bijeenkomsten.

Geborgenheid, vertrouwelijkheid, onafhankelijkheid en beroepsgeheim zijn kernbegrippen.

Verbinden

Een heel mens is een verbonden mens, is onze overtuiging. Individueel proberen we verbindingen te helpen leggen tussen straatpastoranten en anderen: familie, vrienden, een buurt, wijk, sportclub, kerk of buurthuis als je van de straat naar een woning gaat, werk krijgt of een vrijwillige verantwoordelijkheid.

Het gaat ook om verbinding met instanties, hulpverleners, ondersteuners, om de samenleving als wereld waarin iedereen er mag zijn.

Op andere vlakken leggen we verbindingen door met hulpverleners en andere mensen in de stad in gesprek te blijven over beleid en goede zorg. Bij een recente impactmeting is zichtbaar geworden hoezeer ons werk door andere hulpverleners wordt gewaardeerd. Elders vinden we gehoor als we op diverse manieren verhalen van de straat vertellen (in kerken, scholen, pers) en zo hele mensen en hun bijzondere kanten laten zien.

Uiteindelijk is hier ook de verbinding tussen SSA en de samenleving van Amersfoort en omgeving aan de orde. Wij vervullen een taak die door kerken, particulieren en een aantal fondsen wordt gedragen, ook financieel.

Kernbegrippen zijn: relatie, vertegenwoordiging, pleitbezorger zijn.

Context

Straatpastoraat speelt zich af in wat velen als de rafelranden van de samenleving zien, bij mensen die het slachtoffer zijn geworden van omstandigheden, van het eigen tekortschieten, of ook van de economische situatie of van het overheidsbeleid. In de achter ons liggende jaren is het aantal dak- en thuislozen gegroeid. Die groei lijkt nu wellicht tot staan gebracht, maar het is niet te zeggen hoe zich dit de komende jaren verder zal ontwikkelen. Niets wijst erop dat de vraag naar straatpastoraat in de voor ons liggende periode zal afnemen. Integendeel: wij houden er rekening mee dat meer nodig zal zijn.

We doen al ons werk binnen de context van hulp en zorg voor dak- en thuislozen en voor mensen die kampen met verslaving of met psychische kwetsbaarheid. We werken samen met maatschappelijke opvang, opvang voor verslaafden, begeleid en beschermd wonen, dagbesteding en laagdrempelige werklocaties, geestelijke gezondheidszorg, schuldhulpverlening, straatadvocaten, politie, veldwerkers, toeleiders tot de ambulante hulp, inloophuizen, kerken en de gemeente. Veelal komen de straatpastores bij deze organisaties op uitnodiging. We verwijzen naar elkaar en werken in die zin samen, maar het SSA bewaart te allen tijde de onafhankelijkheid en de vertrouwelijkheid en kan ook een kritisch geluid laten horen.

De vraag naar contact met het straatpastoraat neemt toe. Straatpastores en vrijwilligers bereiken meer mensen, en de toenemende frequentie in de contacten verhoogt ook de intensiteit daarvan.

In de loop der jaren is de doorstroming in en uit de opvanglocaties groter geworden. Wij lopen steeds vaker mee op met mensen die een definitieve woonplek gekregen hebben.

Het werk concentreert zich in Amersfoort. De gemeente Amersfoort is als centrumgemeente (die tevens Vathorst, Hoogland en Hooglanderveen omvat) namelijk ook verantwoordelijk voor de

opvang en begeleiding van dak- en thuislozen in de regio, te weten: Veenendaal, Nijkerk, Scherpenzeel, Soest, Soesterberg, Baarn, Eemnes, Woudenberg, Bunschoten Spakenburg en Leusden.

Welke rol zien wij voor de straatpastor (missie)

De straatpastores zoeken de mensen op straat en in de opvang op. Om hen te laten ervaren dat ze er mogen zijn. Om hen te helpen bij de vragen naar de zin van hun leven en bij hun zoektocht naar God of naar andere bronnen van leven. Het respect voor de religieuze, levensbeschouwelijke wortels van ieder persoon staat centraal. Omgekeerd delen zij de rijkdom en de wijsheid van de straat met anderen in Amersfoort en omgeving, via kerken, scholen, andere groepen en media, als bijdrage aan een inclusieve samenleving.

Uitwerking van onze missie

Waar staan we voor?

Vanuit de christelijke traditie waarneembaar werken aan een inclusieve samenleving waar iedereen ertoe doet en er mag zijn.

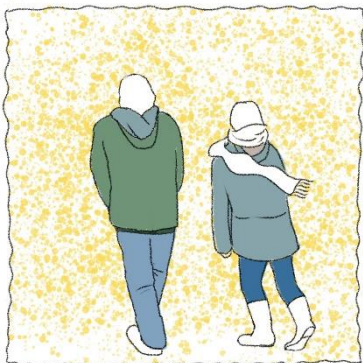

Onze manier van werken is presentiegericht. Dat behelst: in de straatleefwereld aanwezig zijn, de gezamenlijke zoektocht aangaan naar een betekenisvolle ontmoeting of relatie, ongeacht wat er voor de ander aan de hand is of op het spel staat. De straatpastores luisteren, bidden, ondersteunen in lastige contacten met anderen (familie, hulpverleners, dienstverleners, instanties), motiveren, verzorgen uitvaarten, wijzen de weg, verbinden, zoeken samen naar oplossingen en organiseren die soms ook.

Veelal zijn de straatpastores bij organisaties te gast, in hun hoedanigheid van zielzorgers of om informatie te geven en uit te wisselen.

Zie voor een uitvoeriger overzicht van de concrete werkvormen van het straatpastoraat de bijlage bij dit document.

Waar in onderscheiden wij ons?

Wij zijn onafhankelijk van de reguliere zorginstellingen en van de overheid. Waar deze altijd oplossingsgericht (moeten) werken en daarom ook per se iets verwachten van de mensen waar het om gaat, geven straatpastores aandacht, lopen ze een poosje met de medemens mee zonder dat door hen een tegenprestatie geleverd hoeft te worden. Wij bieden mensen vóór alles een veilige plek om zichzelf te kunnen zijn.

Welke functie en rol hebben we voor onze doelgroepen?

Het straatpastoraat is in de stad verbinder: wij kiezen niet voor het stichten van een op religieuze leest geschoeide straatgemeenschap, maar zijn veeleer een team dat probeert straatmensen in contact te brengen met wat er in de samenleving bestaat aan verband en gemeenschap.

- ✓ Voor de dak- en thuislozen: er zijn voor hen; gesprekspartner in het zoeken naar zin.
- ✓ Voor de hulpverlenende instanties: onafhankelijk en belangeloos zijn in onze positie, waardoor we er echt kunnen zijn voor de ander zonder doel of dubbele agenda. Deskundig op levensbeschouwelijk gebied, gesprekspartner in het bieden van goede zorg en in bescheiden mate ook luisterend oor voor collega's die directe hulp verlenen.
- ✓ Voor de kerken: duidelijk maken wat er speelt op straat. Het diaconale hart van naastenliefde in de kerk aanspreken, zowel financieel als ook in daden. Kerken inspireren in het werken aan inclusie.
- ✓ Voor de gemeente Amersfoort: gesprekspartner zijn, laten zien en horen wat er echt speelt op straat. Als er situaties ontstaan die echt problematisch zijn, dit dan ook bij de gemeente aankaarten (bijvoorbeeld in de winter voldoende slaapplekken onder een dak).

Onze contacten

Toen we in 2008 aan het straatwerk begonnen, besloten we dat onze doelgroep 'mensen met de leefwereld op straat' zou zijn. Veel van de mensen die in een opvang kwamen, troffen we ook op straat, bij de Straatadvokaten en bij uitzondering in het DAC. Ook als ze gingen wonen en de muren van een huis nog onwennig waren bezochten wij hen.

Anno 2022 is onze contactenkring diverser. De gebruikers gingen van het zorgcentrum in de stad, naar het hostel, wat een beschermde woonvorm is. De doorstroming versnelde door de jaren heen, waardoor er meer mensen zijn die al dan niet begeleid of beschermd wonen en contact met ons houden. Mensen die 's nachts onderdak zijn, gedragen zich verschillend: sommigen zijn altijd op straat, werkend, onzichtbaar, lopen de opvang in en uit, anderen bewonen hun kamer als hun eigen vaste domein. Omdat we trouw willen zijn als pastores, en mensen ook niet alleen als individu, maar ook met en in hun omgeving, hun lotgenoten, maten, familie zien, hanteren we geen harde grenzen.

Kortom, we spreken niet meer zozeer over een doelgroep. Onze contactenkring bestaat uit mensen die afhankelijk zijn van eerste opvang, van de opvang voor drinkers, mensen die bij de straatadvokaten komen, mensen die na de opvang begeleid zijn gaan wonen, in de voorzieningen voor gebruikers wonen of zelfstandig, mensen die buiten slapen en een enkeling die zich in dit wereldje ophoudt, zonder dakloos te zijn.

Velen koesteren dromen en werken aan hun toekomst. Anderen zijn puur aan het overleven en richten zich op de belangrijkste noden: veiligheid, onderdak, eten, drinken, inkomen. Sommige bekenden van ons kampen met een verslaving aan drank, verdovende of opwekkende middelen, gokken of medicatie. Anderen houden zich daar ver van en hebben moeite als er om hen heen wordt gebruikt.

Onze bekenden hebben een sociaal netwerk, kinderen, ouders, waar soms belaste en moeizame relaties mee worden onderhouden, of ze zijn alleen komen te staan of diep in zichzelf verzonken

geraakt. Sommigen zijn permanent in de war of bij vlagen. Hun draaglast en hun draagkracht, hun verhouding tot hulpverleners en de samenleving, verschilt sterk.

De mate van contact die wij met hen hebben, is zeer divers. We zien mensen in het voorbijgaan, ze tolereren ons, we blijven in de buurt als aanbod. Of we zijn welkom op crisismomenten. Anderen doen graag mee als we iets organiseren. Weer anderen klampen ons aan of hebben baat bij een regelmatige afspraak, een periode of jarenlang.

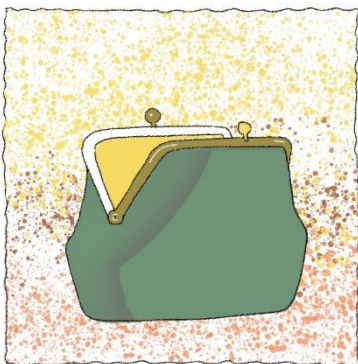
Anno 2022 is ons team bekend met ongeveer 180 mensen tussen 18 en ongeveer 65 jaar, van wie 15% vrouw.

Financiering

Voor de financiering van het werk is anno 2022 rond de € 80.000 nodig. Als we onze ambitie waarmaken en de formatie uitbreiden zal het benodigde budget in de beleidsperiode kunnen oplopen tot ongeveer € 100.000.

Een belangrijk deel van onze inkomsten wordt beschikbaar gesteld door de Amersfoortse en regionale kerken, diaconieën en caritasinstellingen, protestants en rooms-katholiek, waarvan een aantal vanaf het begin bij het straatpastoraat betrokken zijn.

Om de continuïteit van het werk te waarborgen wordt ook een beroep gedaan op een aantal fondsen, waarbij gestreefd wordt naar toezeggingen voor meerdere jaren. Ook van de gemeente Amersfoort, o.a. via het budget van het buurtwerk, mag financiële ondersteuning worden verwacht.

Daarnaast worden individuele donateurs geworven, waarbij via de website het instrument van de schenkingsovereenkomst onder de aandacht wordt gebracht. Het streven is inkomsten uit deze bron te laten toenemen, zoals dat ook in de afgelopen jaren mogelijk is gebleken.

Het beleid is erop gericht ongeveer de helft van de benodigde middelen te werven bij kerken, als de dragers van ons werk, en de andere helft bij fondsen, overheid en particuliere donateurs.

Communicatie

Het bestuur voert een actief beleid om de communicatie te bevorderen met de kerken / geloofsgemeenschappen die het werk mede dragen, en met allen die belangstelling voor het werk hebben. Het doel is tweeledig: enerzijds de mensen van de straat – en daarmee indirect ook het straatpastoraat als zodanig – een gezicht geven in de samenleving, vanwege ons geloof in inclusie.

De Commissie Fondswerving communiceert gericht met het oog op de versterking van het financiële draagvlak van het SSA.

Op verzoek zijn leden van het bestuur en van de Commissie Fondswerving beschikbaar voor informatie en voorlichting over het werk voor groepen, van welke aard dan ook.

De website www.straatspastor.nl met jaarverslagen en impressies van en informatie over het werk, en de Facebookpagina spelen een vitale rol in de externe communicatie.

Beleidsmatige doelen en waarden

In de jaren 2022-2027 willen wij de unieke positie van het straatpastoraat te midden van straatmensen aan de zelfkant van de samenleving bestendigen en als onafhankelijke gesprekspartner contact met instanties in de dak- en thuislozen-zorgketen intensiveren. Het zou fijn zijn als we de personeelsformatie kunnen uitbreiden.

Beleidsvoornemens 2022 – 2027

- ✓ Het aantal uren straatpastoraat uitbreiden op geleide van de vraag.
- ✓ Goede vorm vinden om te kunnen ingaan op verzoeken om met de verschillende professionele hulpverleningsteams contact te leggen.
- ✓ Samen met de inloophuizen in Amersfoort onderzoeken of/ hoe we elkaar kunnen versterken.
- ✓ Met de PCI (RK) en de diaconie (PKN) in gesprek blijven om het straatpastoraat als een diaconale activiteit te blijven zien.
- ✓ 2 maal per jaar wervende en informatieve artikelen schrijven voor kerkbladen en kerkelijke websites.
- ✓ Jaarlijks alle kerken benaderen voor een preekbeurt en of gezamenlijk voorgaan.
- ✓ Een manier zoeken om een groter beroep te kunnen doen in de regio m.b.t. fondswerving. Kerken en overige groepen uit de regio in beeld brengen die ons mogelijk zouden willen meefinancieren.
- ✓ Zoeken naar een grotere financiële continuïteit i.v.m. de garantstelling voor de formatie van pastores.
- ✓ Zoeken naar een bestuurslid communicatie en PR in combinatie met de Commissie Fondswerving.
- ✓ Website actualiseren en up tot date houden.

Tenslotte

Als bestuur en Commissie Fondswerving zijn wij trots op de grote betrokkenheid en inzet van het team straatpastores en vrijwilligers. Wij zijn ons ervan bewust dat hun werk niet altijd gemakkelijk is. Gemeente en zorg-verlenende instanties hebben respect voor ons werk en worden erdoor geïnspireerd, en geven soms zelfs aan ons te benijden om onze onafhankelijkheid en ons aanzien.

Bestuursleden dienen nooit langer dan het in de statuten voorgescreven maximum van twee termijnen van drie jaar. Het is verheugend dat steeds nieuwe capabele bestuurders gevonden worden, omdat dit werk mensen aanspreekt en uitdaagt. Bestuur en team trekken samen op, wat de effectiviteit van het werk van het SSA bevordert.

*Bestuur Stichting Straatpastoraat Amersfoort
December 2021*

Bijlage: Werkvormen

Bijlage: Werkvormen

Hieronder noemen wij 11 verschillende werkvormen die door het team worden ingezet, met daaraan gekoppeld de beoogde effecten.

In elk jaarverslag worden hieraan de concrete ervaringen en verhalen van de straatpastores toegevoegd. Het resultaat van het werk wordt zichtbaar in deze verhalen van de straat.

Werkvormen	Beoogde effecten
1. Er zijn, mensen opzoeken, beschikbaar, aanklampbaar zijn, tijd hebben, waarnemen, aanwezigheid op straat, in diverse opvang, hostel, straatadvocaat	Mensen zien, meeleven, in tel doen zijn, gezien worden, ontmoeten en: ten dienste van werkvormen 2-9
2. Gesprekken in groepen	De toon zetten, sfeer beïnvloeden, nieuwe mensen leren kennen, gebruik maken van vertrouwen dat al in de groep heerst.
3. Individuele gesprekken en gesprekjes, waarin pastorale begeleiding, praktische handreikingen, steun, Schrift lezen, gebed, rituelen	Delen, tot verstaan komen, zin zoeken, uithouden, modi vinden, helen, verzoenen, bevestigen, bemoedigen, perspectieven vinden
4. Vieren, eten, genieten	In tel doen zijn, hele mens ontmoeten, moed en kracht ontwikkelen, gezamenlijkheid, erkenning bieden, dankbaarheid richten.
5. Huisbezoek, laten ontvangen, te gast zijn	Bevestigen van thuisbasis, gastheer/vrouw-rol en regie, vieren van het geluk, bemoedigen, zegenen.
6. Afscheid nemen, begraven, herdenken, rouwen	Waardigheid van ieder mens eerbiedigen, gemeenschap bevorderen, rouwen, verbinden, woorden en gebaren geven aan geloof en hoop.
7. Rituelen, meer zintuigen aanspreken, anders dan alleen tekst.	Hele mens aanspreken en verbinden.
8. Pleit bezorgen, vertegenwoordigen, stem versterken.	In tel zijn, gezien worden, tot je recht komen.
9. Verbindingen leggen tussen straat, kerk en samenleving.	Bevorderen van een inclusieve samenleving, bevestigen van gemeenschap, deelname bevorderen, collegiale steun, relatie straat - kerken - samenleving versterken.
10. Collegiaal contact en afstemming	Ten dienste van doel 1-9
11. Kennis- en deskundigheidsbevordering, overdracht	Ten dienste van doel 1-9